

Список використаної літератури

1. Білецький А. О. Про мову і мовознавство : навч. посіб. / А. О. Білецький. – К. : Артек, 1997. – 224 с.
2. Блумфілд Л. Язык / Л. Блумфілд. – М. : [б. и.], 1968. – 160 с.
3. Бондаренко В. Ю. Новый структурный тип заимствований (на материале медицинских терминов) / В. Ю. Бондаренко // Лексика и культура. – Тверь : Твер. гос. ун-т, 1998. – 142 с.
4. Гавриленко Т. Г. Ассимиляция заимствованных терминов в немецком языке / Т. Г. Гавриленко. – М. : [б. и.], 1995. – 158 с.
5. Гринев С. В. Введение в терминоведение / С. В. Гринев. – М. : Моск. лицей, 1993. – 210 с.
6. Д'яков А. С. Основы термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – К. : Вид. дім «KM Academia», 2000. – 218 с.
7. Капуш А. В. Еволюційні процеси в німецькій лексиці суспільно-політичного змісту: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / А. В. Капуш. – К., 2000. – 194 с.
8. Крысин Л. П. Иноязычные слова в современном русском языке / Л. П. Крысин. – М. : [б. и.], 1968. – 207 с.
9. Лейчик В. М. Терминоведение. Предмет, методы, структура. – Л. : ЛКИ, 2007. – 256 с.
10. Розен Е. В. Новые слова и устойчивые словосочетания в немецком языке / Е. В. Розен. – М. : Просвещение, 1991. – 192 с.
11. Ammon U. Schwierigkeiten der deutschen Sprachgemeinschaft aufgrund der Dominanz der englischen Sprache / U. Ammon // Zeitschrift für Sprachwissenschaft. – 1989. – 8. – S. 257–272.
12. Bellmann G. Wandlungen im Wortschatz der deutschen Gegenwartssprache / G. Bellmann. – Berlin : Verlag Enzyklopädie, 1991. – 120 S.
13. Braun P. Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache / P. Braun. – Stuttgart : Verlag W. Kohlhammer, 1987. – 325 S.
14. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / Th. Schippan. – Tübingen : Niemeyer, 2002. – 305 S.
15. Schäfer W. Von Handys und Erbe. Zur Diskussion um Anglizismen im heutigen Deutsch / W. Schäfer // Deutsch als Fremdsprache. – 2002. – 2. – S. 75–81.

Статтю подано до редколегії
19.03.2012 р.

УДК 811.112.2'42:33

І. В. Волосенко – аспірант Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Вплив англійських запозичень на розвиток німецької молодіжної мови (на матеріалі щоденників молодіжних блогерів)

*Роботу виконано на кафедрі германської філології
КНУ ім. Т. Шевченка*

У статті розглянуто соціолінгвальну специфіку англомовного впливу на розвиток молодіжної мови блогерів. Досліджено вплив англомовних запозичень на лексичні та синтаксичні особливості німецької мови.

Ключові слова: англомовний вплив, інтернет-щоденник, інтернет-мова, молодіжний сленг.

Волосенко И. В. Влияние английских заимствований на развитие немецкого молодёжного языка (на материале дневников молодёжных блоггеров). В статье рассматривается социолингвальная специфика англоязычного влияния на развитие молодёжного языка блоггеров. Исследуется влияние англоязычных заимствований на лексические и синтаксические особенности немецкого языка.

Ключевые слова: англоязычное влияние, интернет-дневник, интернет-язык, молодёжный сленг.

Volosenko I. V. The Influence of English Loanwords on the Development of the Language of German Youth (Based on the Diaries of Young Bloggers). The article is devoted to the sociolinguistic nature of English-language influence on the development of youth language bloggers. The lexical and syntactic features of Englishization in German language are explained.

Key words: englishization, online diary, online language, youth slang.

Постановка наукової проблеми та її значення. Молодіжна комунікація блогерів характеризується активними мовними процесами, у яких віддзеркалюються найрізноманітніші проблеми та потреби життя німецької молоді. До мовних змін приводять зміни соціальних, політичних, економічних і психологічних настанов мовців. **Об'єкт** дослідження цієї статті – процеси впливу англійських запозичень на розвиток німецької молодіжної мови. Її **предметом** виступають лексичні та синтаксичні запозичення в текстах молодіжних блогерів.

Специфічна галузь активних мовних процесів – це лексико-фразеологічна система мови. Саме в лексиці набувають свого відображення всі ті мовно-культурні трансформації, які відбуваються в суспільному житті німецької молоді. Усе це становить **актуальну** проблему наукового дослідження. **Мета** статті – проаналізувати соціолінгвальну специфіку англомовного впливу на розвиток молодіжної мови.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування одержаних результатів дослідження. Прикметною рисою сучасної молодіжної інтернет-мови є її відкритий характер. Про це свідчить також широке використання лексичних, синтаксичних та стилістичних засобів, спрямованих на передання експресії різноманітних образів, які відповідають сучасним цілям і мотивам мовного спілкування. Важливим джерелом збагачення молодіжної мови є запозичення, які впливають на утворення мовних інновацій у німецькій мові, насамперед на її лексичному, семантичному й синтаксичному рівнях. В іншомовних запозиченнях німецькомовних блогерів набувають свого віддзеркалення важливі суспільні події [1–3]. Так, лексика, яка характеризує ці процеси, є стилістично неоднорідною: від нейтральної – зі значенням констатації – до негативно-епітетної – з оцінними прикметниками (*brutale Handy-Videos*) [TDSV].

У 90-х роках XX ст. у молодіжній інтернет-мові усталилися такі позначення явищ молодіжної культури: *Aibo, Akiro, Angels, Barbell, Bio Tattoos, Branding, Celestia Le Ciel, E-Dog, Emoticons, Snakes, Snuff-Film, Zavatar* [2]. Більшість цих іншомовних номінацій стосувалися комп'ютерних програм, які відкривали доступ молоді до нових розваг. Ці іншомовні запозичення стали знаковими для певного етапу інформаційно-технологічного розвитку Німеччини.

Разом з інтернаціоналізацією та глобалізацією молодіжної культури в Німеччині відбувається й становлення нової молодіжної риторики.

Основний вплив англійської мови припадає на лексичну систему молодіжної мови блогерів. Ядром їхнього лексикону є інтернаціональна лексика, яка вживається для позначення інтернет-явищ або феноменів молодіжної культури. Незважаючи на лінгвістичну розробленість питання лексичної інтернаціоналізації, завжди залишаються нез'ясованими інші його аспекти – зокрема, щодо механізмів її прагматичної реалізації за нових суспільних умов. Інтернаціоналізмами можна вважати слова, які повністю або частково збігаються за зовнішньою та внутрішньою формами й мають значення, що відображають загальновизнані поняття міжнародного характеру. Інтернаціоналізмами можна визнати такі слова, які допомагають зрозуміти білінгвам текст іноземною мовою, тобто досягнути певні реалії крізь призму іноземної мови. Слова іншомовного походження мають соціальну комунікативну значущість і сприяють збагаченню картини світу. Вони не тільки зберігають інформацію, а й формують систему мовного відтворення спеціальних понять, потрібних для розвитку пізнавальної та практичної діяльності людини. Спеціальним або неспеціальним словам іншомовного походження та їхнім дериватам належить особлива роль у формуванні когнітивних структур мовців. Особливостями запозичень можна вважати системність, наявність спеціального визначення – дефініції, тенденцію до однозначності в межах відповідного семантичного поля, як правило, достатньо низький ступінь експресії та стилістичну нейтральність. Так, основні типи англомовних компонентів німецької блогерської комунікації пов'язані з повним або частковим запозиченням лексичних одиниць, висловів, текстів, текстових концептів. Англомовну лексику в німецькій молодіжній блогосфері репрезентують:

- іншомовні слова, які ще не усталилися в молодіжному мовленні й сприймаються неадекватно: *real player (Medienspieler)* [PTFG];
- запозичення до німецької мови із цілковитим збереженням оригінального написання: *Job, Trend, Trick, Flop, Team, Training*, які можуть урізноманітнюватися завдяки таким засобам: морфологічним (*engl. Boom – dt. boomen*) [BDKD]. Через перетворення англійського іменника

- на дієслово за допомогою додавання німецького закінчення *-en*; орфографічним (*engl. Tropisches Paradies Checks*) і фонологічним – *Jugendclub (klAb)* [PTFG];
- слова із неповним запозиченням зовнішньої форми: *Jugend-Meeting*;
 - кальки: *Konsumgütergeneration (consumer goods generation)* або напівкальки *politische Übertreibung (political overstatement)*;
 - метонімічні вислови: *das Beste daraus machen (to make the best of)* [BPJM].

Остання група запозичень указує на те, що для розуміння іншомовних лексичних одиниць білінгвові потрібні не лише знання правил прочитання та розуміння лексичного значення слова, а й знання комплексу культурних реалій відповідного іншомовного середовища. Наприклад, для розуміння текстового фрагмента, який висвітлює певний процес у медійному житті молоді, потрібне знання не тільки іншомовного значення терміна, але й розуміння культурних реалій у медіа-світі:

- *Die Casting Show kommt zur dritten Staffel wieder zurück* [TVCS].

Центральним лінгвокультурним концептом фрагмента постає англломовне явище кастінгу, розуміння якого вимагає від адресата певного (лінгвокультурного) рівня володіння англійською мовою.

Важливі уявлення про інтернаціональну лексику в німецькій блогівій комунікації отримуємо через дослідження термінологічних одиниць молодіжної мови, які акумулюють суспільно-мовну та спеціальну інформацію. Термінологічні одиниці іншомовного походження є не лише одиницями мови, а й одиницями лінгвокультурного знання. У комунікативному просторі німецької блогосфери в термінологічних одиницях іншомовного походження відображені різноманітні реалії молодіжних культур (насамперед комп'ютерні ігри, електронна комунікація, медійне життя, гаджет, здоров'я людини, японська віртуальна культура та ін.).

Особливістю використання іншомовних термінів у віртуальному просторі є спрямованість німецьких блогерів на багатомовного реципієнта, що позначається на деспеціалізації термінів. Розкриття їхніх значень може відбуватися за допомогою пояснювального контексту або порівняння із загальновідомим явищем.

Можемо виокремити три ступені деспеціалізації термінів:

- терміни, що їх використовують ЗМІ зі збереженням властивих їм термінологічних характеристик, мають тенденцію до певного спрощення смислової структури;
- терміни в непрямому значенні, які вміщують у блогах;
- лексичні одиниці, які не мають термінологічного значення, але стають атрибутом узусу й фіксуються в словниках. Прикладом спрощення смислової структури терміна є дефініції, які вводяться до синтаксичної конструкції за допомогою сполучника *beziehungsweise (bzw.)*:
 - *hab das bild gefunden, wollte wissen ob das ein anime bzw. manga is, oder ob das nur ne reine fan-sache is. wäre cool wenn ihr mir nen namen nenn könntet, wenn das denn ein «offizieller» manga/anime is* [WAJB].

Процеси інтернаціоналізації німецької молодіжної мови також пов'язані із:

- метафоризацією значень:
 - *Die Naturwollsocken von ihr werden immer schlimmer. Mittlerweile kann sie damit ja schon zum Glatzentischler gehen. Das heißt ins Deutsch übersetzt behaarte beine. Wenn du mir nich glauben schau doch selbst* [NZB];
- зростанням вагомості лексики, яка має яскраво наголошений експресивно-оцінний характер:
 - *Ich bin eine richtige Checkerbraut. Beruflich erfüllt, brauche aber nur so viel Geld, dass ich ohne Probleme auskomme, aber ohne viel Luxus, wenn der Rest stimmt. Dabei würde ich, wenn das mit den Berufsaussichten durch Studium nichts wird und familiär auch nicht, wohl auf jeden Fall bei so einer Organisation im Ausland tätig sein wollen, ruhig bis ich irgendwie verfrüht an Seuche XY sterbe* [FMCB];
- використанням сталих словосполучень з іноземної мови як засобу актуалізації належного значення:
 - *er fühlt sich wie ein Bühü* [FMCB];
- персоніфікацією технологічних явищ та ідей, що стосуються іншомовних імен або власних назв:
 - *E-dogs zum Einschlafen* [FMCB];

Терміни іншомовного походження відіграють істотну роль у формуванні когнітивних структур, на які зважають блогери. У центрі поняттєвої галузі терміносфери молодіжної мови перебувають насамперед комп'ютерні концепти та поняття молодіжної культури.

Залишаються малодослідженими особливості впливу англійської мови на трансформацію синтаксису. Так, вияви цього впливу спостерігаємо в змінах порядку слів або їхніх компонентів у німецьких реченнях, наприклад:

- *Da möchte ich unsere Jugend vor bewahren* [ADAH].

Ця синтаксична конструкція відома в англійській мові як «*Preposition Stranding*» («переставлення прийменника») у реченні. Таке явище можна нерідко простежити й на прикладі синтаксичної конструкції:

- *Wo brauchst du das für?* на кималт англійського *What do you need this for?*;
- *darum ich hab das auch gesagt* замість *darum hab ich das auch gesagt*;
- *jetzt ich hasse ihn* замість *jetzt hasse ich ihn* [ADAH].

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, англійський вплив, з одного боку, актуалізується у віртуальному просторі Німеччини у формі комунікаційно-технологічних зразків англо-американської культури, а з іншого – він набуває свого віддзеркалення в німецькій молодіжній мові завдяки англіцизмам. Ці запозичення є лише зовнішньою ознакою англійського впливу. А отже дослідження такого впливу, на нашу думку, є перспективним напрямом. Вплив англо-американізмів на лексичні та синтаксичні особливості молодіжної мови німецьких блогерів стосується насамперед правил уживання, граматичних характеристик, словотворчого потенціалу німецької мови й т. ін. Процеси термінологічного запозичення з англійської мови урізноманітнюються разом з інтернаціоналізацією світової молодіжної культури. Перспективним напрямом дослідження англійського впливу на німецьку молодіжну мову є аналіз текстової та дискурсивної діяльності мовців.

Список використаної літератури

1. Couleau C. Les blogs: écritures d'un nouveau genre? Christèle Couleau et Pascale Helléguarc'h / Couleau C. – Paris : L'Harmattan, 2010. – 197 p.
2. Feibel T. Von Avatar bis Zavatar: Lexikon des Kinderalltags; eine Übersetzungshilfe / Thomas Feibel. – Düsseldorf : Patmos, 2006. – 176 S.
3. Langenfeld I. R. Die Welt bloggt: Tagebuch und Weblogs im Vergleich / Ina Ragnhild Langenfeld. – Marburg : Tectum-Verl., 2008. – 169 S.

Список джерел ілюстративного матеріалу

1. TDSV – інформаційний молодіжний блог [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.tutsi.de/schock-video-zur-verkehrserziehung-blutiger-unfall-durch-sms-am-steuer/2009/08/17/tutsi-blog-aktuell/>
2. PTFG – молодіжний сайт блогерів 15–18 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pickup-tipps.de/forum/grundlagen-pick-up-und-verfuehrung/5134-pick-up-bei-jugendlichen-ca-15-18-a.html>
3. BDKD – молодіжний блог «Королівство цифрових технологій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://blog.digital-kingdom.dk/?p=2995>
4. BPJM – блог для молодих журналістів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bonnerpresseblog.de/2011/12/05/ssf-jugend-meeting-im-frankenbad-von-freitag-bis-sonntag/>
5. TVCJ – молодіжний TV-блог [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tv.germanblogs.de/archive/2012/04/26/x-factor-2012-alle-infos-zu-den-casting-terminen-und-ueber-die-neue-jury-um-sarah-connor.htm>
6. WAJB – анімаційний блог дівчини на ім'я Гамунапра [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NKH-BiN5nbsJ:hamunapraanime.blogspot.com/2012/03/anime-und-cartoon-openings-aus-meiner.html+Anime+bzw.+Jugend+Blog&cd=1&hl=de&ct=clnk&gl=de>
7. FMCB – приватний блог дівчини на ім'я Карін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.formspring.me/Checkerbraut/q/210365634154885311>
8. NZB – блог молодого блогера на ім'я Нарутоцумаки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://narutouzumakiblog.wordpress.com/page/5/>
9. ADAH – християнський блог для молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.adorare.de/anna.html>

Статтю подано до редколегії
14.03.2012 р.